

Kirken og det heldigste i det hele. Man siger til Folk: I kunne i Vidners Overværelse og i en Ægteskabsforstanders Overværelse erklære, at I herefter ville leve som Ægtefolk, og saa giver man dem Lov til, om de have Trang dertil, at gaa hen i Kirken og forlange Menighedens Forbøn og Menighedens Tjenere, Præsternes Velsignelse derover. Det mener jeg vil tjene Sandheden bedst, og det vil ogsaa stemme bedst med den historiske Oprindelse, som Ægteskabet har. Jeg kan nu heller ikke skønne andet, naar alt kommer til alt, end at Flertallet i alt Fald delvis erkender Rigtigheden heraf. Et Medlem af Flertallet, som er med til at stille Ændringsforslaget, udtaler selv i sin Del af Betænkningen, at han er ikke principielt imod, at Ægteskabs Indgaaelse ordnes saaledes, at Handlingen deles i en borgerlig Anerkendelse af Ægteskabet, fælles for alle, og en kirkelig Indvielse deraf for dem, der ønske en saadan. Det ærede Medlem siger altsaa: det er meget godt i Principet, men det lader ikke til at være et særlig fast Princip, siden han straks bryder det; Grunden; hvorfor han gør det, er Hensynet til de indgaaede Adresser. Flere af de andre ærede Medlemmer sige, at de have haft store Betæneligheder ved at gaa med til det almindelige borgerlige Ægteskab, men disse Betæneligheder kunde de nok have overvundet eller set bort fra, dersom de ikke havde haft den Følelse, at den Maade at indgaa Ægteskab paa var Flertallet af Befolkningen imod, og dersom ikke denne Overbevisning nu var bleven saa stærk ved de indkomne Adresser. Jeg vil sige lidt om, hvordan jeg ser paa disse mange Adresser. Flertallet siger om dem, at de have et stort Omfang, og at de gaa i Dybden. Ja, i en vis Forstand kan Flertallet have Ret deri, de have et stort Omfang, 60-70,000 Underskrifter er jo et temmelig stort Tal. Men sammenlignet med hele Folket er det ikke særlig stort, sammenlignet med den Adresse, som nylig er kommen, og hvori danske Kvinder bede om Foranstaltninger til Undgaaelse af Overfald og Vold, er det nærmest ringe. I Forhold til, hvad der kom ud af Adresser i en lignende Anledning for godt 50 Aar siden, da der ogsaa var et Lovforslag for her i Rigsdagen om borgerligt Ægteskab, er det heller ikke noget stort Tal. Det vejer i det hele ikke meget i mine Øjne. At det er blevet saa stort, hænger ogsaa sammen med, at man ikke har taget det saa nøje med, hvem der underskrev. Jeg staar med et Andragendé i min Haand

og med en Skrivelse, der ledsagede det, og i hvilken det udtales, at der er 700 Mennesker i Kredsen, og deraf have 233 Mænd og Kvinder over 14 Aar skrevet under. Vil man nu tage alle lige ned til 14 Aar, kan man jo godt sige, at Bevægelsen gaar i Dybden, men jeg kan rigtig nok ikke forstaa, at man saa tillægger den nogen synderlig Betydning. Andre Steder, fra Fyn, hedder det, at man har ladet den underskrive af Personer over 18 Aar og nogle Steder af Personer over 20 Aar. Jeg begriber ikke, at de samme ærede Medlemmer af dette Ting, som i Fjor, da vi havde Lovforslaget om Menighedsraad til Behandling, i hvilket det foresloges, at 25-aarige Mænd og Kvinder skulde have nogen Indflydelse paa, hvordan Folkekirken skulde ordnes, mente, at det ikke kunde tillades, fordi disse Mennesker vare umodne og ingen Forstand havde derpaa, nu i Aar finde, at Modenheden strækker sig lige ned til det 14de Aar. Jeg forstaaer ikke, at de i Fjor ingen Ting vare værd og i Aar ere saa grumme meget værd. Saa er der et andet ret mærkeligt Aktstykke, der er fulgt med en af Adresserne, og som fortæller, at Præsten, der sender Adressen ind, er en af dem, der har underskrevet den store Præsteadresse, som vi fik forleden, og som siger, at selv om man helt ønskede det valgfri Ægteskab, kunde man meget godt tage mod Regeringsforslaget, netop for at komme bort fra de nuværende Tilstande. Det har nu Præsten fortrudt, idet han har ment, at den er bleven optagen i en anden Mening end den, hvori den egentlig skulde tages, men saa føjer han til, at den har bragt Menighederne til at træde frem og udtale sig. Jeg tror ikke, at Præsten har Ret deri, jeg tror, at det er Præsterne selv, som ere traadte frem og have skuidt Sognemenighederne foran sig for at dække over den Adresse, de have indsendt. Hvordan det nu er eller ikke er, kan jeg ikke tillægge disse Adresser stor Betydning, i alt Fald ikke nær den Betydning, som Flertallet tillægger dem. Til Oplysning om, hvorledes en saadan Adresse bliver til og faar de mange Underskrifter, foreligger der ogsaa et Aktstykke for Udvalget, som jeg med den højtaerede Formands Tilladelse skal oplæse noget af. Det er fra en Del Beboere i Sandvig og Allinge ovre paa Bornholm, hvor man har været særlig ivrig for at samle Underskrifter. Det er gaaet saa vidt der ovre, at man i det mindste i een By har fundet, at det